

Název výrobku : Vodou ředitelná akrylátová antikorozi barva jednovrstvá
V 2051

Datum vydání: 02.11.2012

Datum revize: 15.05.2024

Číslo revize: 6

Strana 1 z 11

BEZPEČNOSTNÍ LIST

(Podle nařízení Komise (EU) 2020/878 v platném znění)

ODDÍL 1: Identifikace látky/směsi a společnosti/podniku

1.1 Identifikátor výrobku

Název výroby: Vodou ředitelná akrylátová antikorozi barva jednovrstvá V 2051

Popis výrobku: disperze pigmentů a plniv v akrylátovém pojivu s přísadou speciálních aditiv a koalescentů. Neobsahuje sloučeniny těžkých kovů

1.2 Příslušná určená použití látky nebo směsi a nedoporučená použití

Určená použití: Jednovrstvý antikorozi nátěr kovových povrchů v interiéru a exteriéru, kde je potřeba zabezpečit jednovrstvou antikorozi ochranu a povětrnostní odolnost.

Nedoporučená použití: nepoužívat na nátěry přicházející do přímého styku s potravinami, krmivem, pitnou vodou a na natírání dětského nábytku a hraček

1.3 Podrobné údaje o dodavateli bezpečnostního listu

Dodavatel: Chemolak Trade, spol. s r.o.

Adresa: Dlouhomostecká 1137, 463 11 Liberec

Identifikační číslo(IČO):26120593

DIČ: CZ26120593

Telefon: 00 420 485 160 245

Fax: 00 420 485 160 587

e-mail: info@chemolak.cz

Adresa www stránek: www.chemolak.cz

Osoba zodpovědná za vypracování bezpečnostního listu: bernatova@chemolak.cz

1.4 Telefonní číslo pro naléhavé situace

Telefonní číslo pro naléhavé situace: Toxikologické informační středisko, Klinika pracovního lékařství Všeobecné fakultní nemocnice v Praze (24hodinová služba)
+420 224 91 92 93, 224 915 402. 112

ODDÍL 2: Identifikace nebezpečnosti

2.1 Klasifikace látky nebo směsi

2.1.1 Klasifikace látky nebo směsi podle nařízení ES č.1272/2008(CLP)

Třída nebezpečnosti a kategorie	Standardní věta o nebezpečnosti	Multiplikační faktor
Aquatic chronic 2	H411 H208	Toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky Obsahuje směs 5-chloro-2-metylizotiazol-3(2H)-on.

**Název výrobku : Vodou ředitelná akrylátová antikorozní barva jednovrstvá
V 2051**

Datum vydání: 02.11.2012

Datum revize: 15.05.2024

Číslo revize: 6

Strana 2 z 11

	Může vyvolat alergickou reakci
--	--------------------------------

2.2 Prvky označením

2.2.1 Označení podle nařízení ES č.1272/2008 (CLP)

Výstražný(é) symbol(y): GHS09

Signální slovo: -

Údaje o nebezpečnosti:

H411 Toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky
EUH208 Obsahuje směs 5-chloro-2-metylizotiazol-3(2H)-on. Může vyvolat alergickou reakci

Pokyny pro bezpečné zacházení:

P102 Uchovávejte mimo dosah dětí
P262 Zabraňte styku s očima, kůží nebo oděvem
P273 Zabraňte uvolnění do životního prostředí
P280 Používejte ochranné rukavice/ochranný oděv/ochranné brýle/obličejový štít
P308+P311 Při expozici nebo podezření na ni : Volejte TOXIKOLOGICKÉ INFORMAČNÍ STŘEDISKO / lékaře/

Obsahuje : Trizink bis (ortofosfat)

2.3. Další nebezpečnost : Nemí známa

ODDÍL 3: Složení/informace o složkách

Název složky	Trizink bis (ortofosfát)
Koncentrace	5 - 10 %
CAS	7779-90-0
EC	231-944-3
Registrační číslo	01-2119485044-40
Výstražný piktogram	GHS 09
Signální slovo	Varování

Název výrobku : **Vodou ředitelná akrylátová antikorozní barva jednovrstvá
V 2051**

Datum vydání: **02.11.2012**

Datum revize: **15.05.2024**

Číslo revize: **6**

Strana 3 z 11

H věty	Aquatic chronic 1 , H 410
--------	---------------------------

Plné znění H vět v tomto oddílu se nachází v oddílu 16.

ODDÍL 4: Pokyny pro první pomoc

4.1 Popis první pomoci

Při vdechnutí

Bez specifických rizik

Při styku s kůží

Při zasažení kůže umýt vodou a mýdlem, ošetřit regeneračním krémem. Převlečte znečištěné oblečení a vyperte ho před dalším použitím.

Při styku s okem

Při zasažení očí důkladně vypláchnout vodou, pokud podráždění přetrvává, vyhledejte lékařskou pomoc.

Při požití

Při požití nevyvolávat zvracení, ihned vyhledat lékařskou pomoc a ukázat nádobu nebo její označení.

4.2 Nejdůležitější akutní a opožděné symptomy a účinky

nejsou známé

4.3 Pokyn týkající se okamžité lékařské pomoci a zvláštního ošetření

nejsou známé

ODDÍL 5: Opatření pro hašení požáru

5.1 Hasiva

Vhodná hasiva:

Pěna (odolná alkoholu), oxid uhličitý, vodní mlha, prášek

Nevhodná hasiva: Přímý proud vody

5.2 Zvláštní nebezpečnost vyplývající z látky nebo směsi

Nebezpečné produkty hoření: dým, výpary, nedokonalé produkty hoření, oxidy uhlíku

5.3 Pokyny pro hasiče

Evakuujte oblast. Zabraňte přiblížení uniklé látky ke zdrojům hoření nebo vniknutí do vodních toků, kanalizace nebo zdrojů pitné vody. Hasiči by měli používat standardní ochranné pomůcky a v uzavřených prostorech přenosný dýchací přístroj. Na ochranu pracovníků a na zchlazení povrchů, které jsou vystavené ohni použijte rozprašovače vody.

Název výrobku : **Vodou ředitelná akrylátová antikorozní barva jednovrstvá
V 2051**

Datum vydání: **02.11.2012**

Datum revize: **15.05.2024**

Číslo revize: **6**

Strana 4 z 11

ODDÍL 6: Opatření v případě náhodného úniku

6.1 Opatření na ochranu osob, ochranné prostředky a nouzové postupy

V případě náhodného úniku informujte příslušné orgány v souladu s platnými předpisy.

Vyvarujte se kontaktu s rozlitym materiálem. Pokud to vyžadují okolnosti, vzhledem na toxicitu nebo hořlavost materiálu, upozorněte nebo evakuujte obyvatelstvo z okolních oblastí a z oblastí ve směru proudění vzduchu.

Doporučení v souvislosti s minimálními požadavky na osobní ochranné prostředky jsou v oddíle 8. Mohou být potřebná i speciální ochranná opatření v závislosti od konkrétních okolností nebo odborného úsudku záchranářů..

V případě předpokladu kontaktu s horkým výrobkem se doporučuje použít žáruvzdorné a tepelně izolované rukavice.

V závislosti na velikosti úniku a potenciální úrovni expozice možno použít polomaskový nebo celotvářový respirátor s filtrem na organické páry a podle potřeby i izolační dýchací přístroj. Pokud není, je možné expozici úplně charakterizovat, nebo pokud je předpoklad, že v prostoru bude nedostatek kyslíku, doporučuje se použít izolační dýchací přístroj.

V případě kontaktu s očima se doporučuje použít chemické ochranné brýle.

Při malých únicích na ochranu těla postačí antistatické pracovní oděvy, při velkých únicích se doporučuje použít celotělovou kombinézu.

6.2 Opatření na ochranu životního prostředí

V případě velkého úniku: vytvořte násep v dostatečné vzdálenosti před unikající kapalinou, aby ji bylo možné nahromadit a zneškodnit. Zabraňte úniku do vodních toků, kanalizace, sklepů a uzavřených prostor..

6.3 Metody a materiál pro omezení úniku a pro čištění

Na zemi: Zabraňte proniknutí do vodních toků. Rozlitý materiál absorbujte a sebírejte ho do odpadových nádob, které budou zneškodněné v souladu s platnými předpisy.

Ve vodě: Zastavte únik pokud možno bez rizika.

Upozorněte odběratele pitné, užitkové a chladicí vody, oznamte událost hasičům nebo policii. Fázi materiálu na hladině zachyťte vhodně umístěnými zádržemi. Povlak na hladině posypte vhodným absorbčním materiálem (např. vapex nebo perlit) a mechanicky sebírejte z hladiny.

Doporučení uvedená v případě úniku materiálu na zemi a ve vodě jsou založená na nejpravděpodobnějším scénáři úniku tohoto materiálu. Napříč tomu ale geografické podmínky vítr, teplota, vlny (v případě úniku ve vodě), směr a rychlost mohou vážně ovlivnit příslušný úkon. Z tohoto důvodu je nutné situaci konzultovat s místními odborníky.

Poznámka: místní předpisy mohou určovat nebo omezovat podmínky likvidace.

6.4 Odkaz na jiné oddíly

Čtěte oddíly 8 a13.

Název výrobku : **Vodou ředitelná akrylátová antikorozní barva jednovrstvá
V 2051**

Datum vydání: 02.11.2012

Datum revize: 15.05.2024

Číslo revize: 6

Strana 5 z 11

ODDÍL 7: Zacházení a skladování

7.1 Opatření pro bezpečné zacházení

Používejte osobní ochranné pracovní prostředky. Při práci nejezte, nepijte a nekuřte. Zabraňte rozlití materiálu, aby nevzniklo nebezpečí smeknutí. Postupujte v souladu s platnými právními předpisy.

7.2 Podmínky pro bezpečné skladování látek a směsí včetně neslučitelných látek a směsí

Nádoby těsně uzavřete, uskladněte na místě nepřístupném dětem a nepovolaným osobám. Neskladujte společně s potravinami, poživatinami a krmivy. Skladujte v původních, dobře uzavřených obalech při teplotě +5 až +25°C v suchých a větraných skladech bez přímého účinku slunečního záření, které odpovídá platným předpisům pro skladování hořlavých kapalin. Materiál neskladujte v blízkosti topných zařízení.

7.3 Specifické konečné/specifická konečná použití

viz bod 1.2

ODDÍL 8: Omezování expozice/osobní ochranné prostředky

8.1 Kontrolní parametry

Expoziční limity

žádné

8.2 Omezování expozice

8.2.1 Vhodné technické kontroly

Stupeň ochrany a typ nutné kontroly bude záviset na podmínkách možného kontaktu.

8.2.2 Individuální ochranná opatření včetně osobních ochranných prostředků

Výběr ochranných prostředků závisí na podmínkách vystavení, způsobu použití, manipulace, koncentrace a použitého větrání.

Uvedená doporučení slouží k výběru ochranných prostředků při manipulaci s tímto produktem a jsou založená na předpokladu běžného použití produktu pro stanovený účel.

a) **Ochrana očí a obličeje** – ochranné brýle nebo bezpečnostní štít

b) **Ochrana kůže**

Ochrana rukou – protichemické ochranné rukavice

Vhodné materiály pro ochranné rukavice; EN 374:

Polychloroprén – CR: hrubost $\geq 0,5$ mm; čas průniku ≥ 480 min.

Nitrilkaučuk – NBR: hrubost $\geq 0,35$ mm; čas průniku ≥ 480 min.

Butylkaučuk – IIR: hrubost $\geq 0,5$ mm; čas průniku ≥ 480 min.

Fluorkaučuk –FKM: hrubost $\geq 0,4$ mm; čas průniku ≥ 480 min.

Název výrobku : **Vodou ředitelná akrylátová antikorozní barva jednovrstvá
V 2051**

Datum vydání: **02.11.2012**

Datum revize: **15.05.2024**

Číslo revize: **6**

Strana 6 z 11

Doporučení: Kontaminované rukavice zlikvidovat.

c) Ochrana dýchacích cest

Výběr, použití a údržba respirátorů musí odpovídat ochranným požadavkům.

Při přecitlivělosti dýchacích cest (astma, chronická bronchitida) se nedoporučuje styk s produktem.

d) Tepelné nebezpečí

Údaje nejsou k dispozici

Specifická hygienická opatření

Dodržujte pravidla osobní hygieny. Umyjte se po každé manipulaci s produktem, před jídlem, pitím nebo kouřením. Pravidelně čistěte ochranný pracovní oděv a ochranné pomůcky. Znečištěný oděv a obuv, kterou není možné vyčistit, zlikvidujte. Udržujte čistotu!

8.2.3 Omezování expozice životního prostředí

ODDÍL 9: Fyzikální a chemické vlastnosti

9.1 Informace o základních fyzikálních a chemických vlastnostech

Skupenství : kapalina

Barva: bílá

Zápach: typický dle druhu

Prahová hodnota zápachu: nejsou k dispozici žádné údaje

pH: údaj není k dispozici (výrobek)

Teplota varu: údaj není k dispozici (výrobek)

Teplota vzplanutí: údaj není k dispozici (výrobek)

Horní/dolní mez výbušnosti: údaj není k dispozici (výrobek)

Dolní mez výbušnosti při 50°C : -

Horní mez výbušnosti při 100°C: -

Teplota samovznícení: údaj není k dispozici (výrobek)

Teplota rozkladu: údaj není k dispozici

Kinematická viskozita: > 20,5 mm²/s (40°C)

Rozpustnost: údaj není k dispozici

Tlak par: údaj není k dispozici

Hustota: 1,330 g/cm³

Relativní hustota par: údaj není k dispozici

Trizink bis(ortofosfat)	
Teplota tavení/oblast rozpouštění	Není k dispozici
Teplota varu/destilační rozpětí	Není k dispozici
Teplota vzplanutí	Není k dispozici

Název výrobku : Vodou ředitelná akrylátová antikorozní barva jednovrstvá
V 2051

Datum vydání: 02.11.2012

Datum revize: 15.05.2024

Číslo revize: 6

Strana 7 z 11

Meze výbušnosti (obj. %)	Žádné údaje	Zdroj: dodavatel
Tlak par	Není k dispozici	
Hustota	Není k dispozici	
Rozpustnost ve vodě	0,03 g/l	
Teplota samovznícení	Není k dispozici	
Viskozita	Není k dispozici	
Rozdělovací koef.: n-oktanol/voda	Není k dispozici	
Teplota rozkladu	Žádné údaje	
Oxidační vlastnosti	Žádné údaje	

9.2 Další informace

Hustota (g/cm ³):	1,330
VOC (kg/kg):	0,055
TOC (kg/kg):	0,000
Obsah netěkavých látek (hmot.%)	50,0
Limit VOC od 1.1.2010 (g/l)	140,0
Kategorie	VR A.i
Max. VOC ve stavu připraveném na použití (g/l)	< 140,0

ODDÍL 10: Stálost a reaktivita

10.1 Reaktivita: není uvedena

10.2 Chemická stabilita: v běžných podmínkách je produkt stabilní

10.3 Možnost nebezpečných reakcí: nepředpokládá se

10.4 Podmínky, kterým je třeba zabránit:

Vyvarujte se sálavému teplu, jiskrám, otevřenému ohni a jiným zápalným zdrojům.

10.5 Neslučitelné materiály: silná oxidační činidla

10.6 Nebezpečné produkty rozkladu: při teplotě okolí se materiál nerozkládá

ODDÍL 11: Toxikologické informace

11.1 Informace o toxikologických účincích

Informace o třídách nebezpečnosti vymezených v nařízení (ES)č.1272/2008

Žádné

Název výrobku : **Vodou ředitelná akrylátová antikorozní barva jednovrstvá V 2051**

Datum vydání: 02.11.2012

Datum revize: 15.05.2024

Číslo revize: 6

Strana 8 z 11

Akutní toxicita

Trizink bis(ortofosfát)	
Akutní toxicita	Nesplňuje kritéria pro klasifikaci
Dráždivost	Nesplňuje kritéria pro klasifikaci
Senzibilizace	Nesplňuje kritéria pro klasifikaci
Karcinogenita	Nesplňuje kritéria pro klasifikaci
Mutagenita	Nesplňuje kritéria pro klasifikaci
Reprodukční toxicita	Nesplňuje kritéria pro klasifikaci
Zdroj: dodavatel	

11.2 Další informace

-

ODDÍL 12: Ekologické informace

Trizink bis(ortofosfát)	
Toxicita	LC50 (96h) (ryby) = 142,6 mg/l EC50 (96h) (dafnie) = 0,04 – 0,86 mg/l EC50 (72h) (řasy) = 0,136 – 1,150 mg/l
Perzistence a degradovatelnost	Není biologicky rozložitelný
Bioakumulační potenciál	Není k dispozici
Mobilita v půdě	Není k dispozici
Výsledky posouzení PBT a vPvB	Látka se nepovažuje za PBT a nebo vPvB
Zdroj: dodavatel	

ODDÍL 13: Pokyny pro odstraňování

13.1 Metody nakládání s odpady

Při likvidaci produktu a jeho odpadů postupujte ve smyslu platné legislativy v oblasti odpadního hospodářství.

Nepoužitelné zbytky produktu doporučujeme slívat do jedné nádoby a likvidovat spalováním ve vhodných spalovnách průmyslného odpadu.

Vyprázdněné nádoby mohou být nebezpečné, protože se v nich mohou nacházet zbytky původního obsahu. Z prázdných nádob je třeba úplně vyprázdnit obsah a bezpečně je uložit, dokud nebudou bezpečným způsobem recyklovány nebo zlikvidovány. Recyklaci, renovaci nebo likvidaci vyprázdněných obalů má vykonávat kvalifikovaná osoba s příslušnou licenci a v souladu s platnými předpisy.

Název výrobku : Vodou ředitelná akrylátová antikorozní barva jednovrstvá
V 2051

Datum vydání: 02.11.2012

Datum revize: 15.05.2024

Číslo revize: 6

Strana 9 z 11

Katalogové číslo odpadu: 08 01 11- odpadní barvy a laky obsahující organické rozpouštědla
nebo jiné nebezpečné látky

Katalogové číslo obalu: 15 01 10 – obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo
kontaminované nebezpečnými látkami

ODDÍL 14: Informace pro přepravu

14.1 Číslo UN: 3082

14.2 Oficiální (OSN) pojmenování pro přepravu: LÁTKA NEBEZPEČNÁ
PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, kapalná j.n. (Trizink bis(ortofosfát)

- **ADR/RID**

- **ostatní přeprava**

14.3 Třída/třídy nebezpečnosti pro přepravu:

14.4 Obalová skupina : III

14.5 Nebezpečnost pro životní prostředí: -

14.6 Zvláštní bezpečnostní opatření pro uživatele:

Identifikační číslo nebezpečnosti: -

14.7 Hromadná přeprava podle přílohy II MARPOL a předpisu IBC:

Neuplatňuje se

Další údaje pro ADR/RID:

- **Klasifikační značka**
- **Bezpečnostní značka** 9
- **Kemlerův kód (číslo nebezpečnosti)** 90
- **Omezení pro tunely** -

Další údaje pro IMDG:

- **EmS**

ODDÍL 15: Informace o předpisech

15.1 Nařízení týkající se bezpečnosti, zdraví a životního prostředí/specifické právní předpisy týkající se látky nebo směsi

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES, v platném znění. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 ze dne 16. prosince 2008 o klasifikaci, označování a balení látek a

**Název výrobku : Vodou ředitelná akrylátová antikorozní barva jednovrstvá
V 2051**

Datum vydání: 02.11.2012

Datum revize: 15.05.2024

Číslo revize: 6

Strana 10 z 11

---

směsí, o změně a zrušení směrnic 67/548/EHS a 1999/45/ES a o změně nařízení (ES) č. 1907/2006, v platném znění. Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a o změně některých zákonů (chemický zákon). Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, v platném znění. Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, v platném znění. Vyhláška č. 190/2018 Sb., kterou se mění vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečištění a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, v platném znění. Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění. Vyhláška č. 432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli, v platném znění

15.2 Posouzení chemické bezpečnosti – nebylo vypracované

ODDÍL 16: Další informace

- **Úplné znění H vět z oddílu 3**

H410   Velmi toxický pro vodní organismy, s dlouhodobými účinky

- **Pokyny pro školení**

Osoby, které s produktem manipulují musí být prokazatelně seznámené s jeho nebezpečnými vlastnostmi, zásadami ochrany zdraví a životního prostředí. Musí být seznámené s jeho nepříznivými účinky na člověka a přírodu, taktéž musí být seznámené se zásadami první pomoci.

Tato verze BL nahrazuje všechny předcházející verze.

Poslední revize:

- - oddíl 5, oddíl 9, oddíl 11, oddíl 12, oddíl 15 a oddíl 16

Údaje obsažené v tomto bezpečnostním listu se týkají uvedeného výrobku a odpovídají našim současným poznatkům a zkušenostím a nemusí být vyčerpávající. Nenahrazují kvalitativní specifikaci výrobku a nemusí platit už při dalším jeho mícháním s jinými látkami.

Abyste se ujistili, že tento BL je poslední dostupnou verzí, která je k dispozici, kontaktujte společnost CHEMOLAK, a.s., příp. web stránku firmy.

**Název výrobku : Vodou ředitelná akrylátová antikorozní barva jednovrstvá
V 2051**

Datum vydání: 02.11.2012

Datum revize: 15.05.2024

Číslo revize: 6

Strana 11 z 11

V důsledku měnící se legislativy a změn v klasifikaci chemických látek obsažených v produktu může při dalším revidovaném vydávání BL přijít ke změně klasifikace a označování produktu. Proto je nutné, abyste zkontrolovali, zda daný BL se vztahuje k danému produktu podle datumu výroby uvedeném na obalu.

Zodpovědností uživatelů je přesvědčit se o vhodnosti použití výrobku pro daný účel. Pokud uživatel mění balení produktu, je jeho zodpovědností přesvědčit se, zda byl výrobek v novém obalu označený v souladu s klasifikací a označením v BL platnou pro daný výrobek.

Všem, kteří budou s výrobkem manipulovat nebo ho používat, musí být oznámeno příslušné varování a postupy pro bezpečnou manipulaci.

Za dodržování národní legislativy zodpovídá odběratel.